

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль район Советы

КАРАР № II-4

Балык Бистәсе штп.

2020 елның 6 октябре

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль район Советы каршындагы
Яшьләр парламенты турында
Нигезләмәне раслау хакында

Закон чыгару һәм яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен норматив-хокукий жайга салу, яшьләр проблемаларын хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү, закон чыгару эшчәнлегенә күнекмәләрен үзләштерүдә яшьләр өчен шартлар тудыру һәм Россия яшьләр парламентаризмы хәрәкәтендә яшьләрнең катнашуы өлкәсендә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы эшчәнлегенә ярдәм итү максатларында Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы **КАРАР БИРӘ**:

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы каршындагы Яшьләр парламенты турындагы Нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советының “Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы каршындагы Яшьләр парламенты турында” 2015 елның 29 гыйнварындагы XLV-5 номерлы карарын үз көчләрен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталы”нда урнаштырырга..

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль район
Башлыгы

И.Р. Тажетдинов

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль
район Советының 2020 елның
6 октябрдәге II-4
номерлы карары белән
расланды

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль район Советы каршындагы
Яшьләр парламенты турында Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы каршындагы Яшьләр парламенты (алга таба – Яшьләр парламенты) закон чыгару һәм яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен норматив-хокукый жайга салу, яшьләр проблемаларын хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү, закон чыгару эшчәнлегенә күнекмәләрен үзләштерүдә яшьләр өчен шартлар тудыру һәм Россия яшьләр парламентаризмы хәрәкәтендә Татарстан Республикасы яшьләренә катнашуы өлкәсендә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы (алга таба – вәкиллеке орган) эшчәнлегенә ярдәм итү максатларында төзелә.

2. Яшьләр парламенты вәкиллеке орган каршындагы киңәшү һәм консультация бирү органы булып тора һәм үзенә эшчәнлеген әлеге Нигезләмә, Яшьләр парламенты регламенты нигезендә жәмәгатьчелек башлангычында гамәлгә ашыра.

3. Яшьләр парламенты вәкиллеке орган вәкаләтләре чорына төзелә.

II. Яшьләр парламентының төп бурычлары

4. Яшьләр парламентының төп бурычлары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

1) яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы муниципаль берәмлек территориясендә кулланыла торган норматив хокукый актлар (алга таба – норматив хокукый акт) эшлэгәндә, яшь гражданның инициативаларын белдерүгә ярдәм итү;

2) яшьләрнең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре өлкәсендә норматив хокукый актларны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү;

3) муниципаль берәмлекнең яшьләр хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы норматив-хокукый актларын карауга әзерләү буенча вәкиллеке орган эшчәнлегендә катнашу;

4) яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы норматив-хокукый актларга мониторинг ясауны гамәлгә ашыру буенча вәкиллеке орган эшчәнлегендә катнашу;

5) муниципаль берәмлек территориясендә яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау өлкәсендә законнарны тормышка ашыруга жәмәгатьчелек контролен гамәлгә ашыру;

6) яшьләр арасында хокукый культураны һәм юридик грамоталылыкны арттыруга, актив гражданлык позициясен булдыруга юнәлдерелгән агарту һәм аңлату эшләре алып бару;

7) дәүләт яшьләр сәясәтен тормышка ашыру буенча жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында яшь гражданның фикерен өйрәнү;

8) халыкара, гомумроссия, төбәкара, төбәк һәм жирле яшьләр һәм балалар ижтимагый оешмалары тарафыннан тәкъдим ителгән ижтимагый әһәмиятле фикерләрен һәм инициативаларны хуплау һәм аларга ярдәм итү, тәҗрибә алмашу максатларында әлеге оешмалар белән даими хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру;

9) Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты белән мәгълүмати хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру;

10) Яшьләр парламенты төзү максатларына туры килә торган һәм законнарга каршы килми торган башка мәсьәләләрне хәл итү.

III. Яшьләр парламенты составы һәм аны төзү тәртибе

5. Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче Россия Федерациясенә, яшьләр парламенты әгъзасы буларак, үз вәкаләтләрен раслаган көнне дә кертеп, 18 яшьтән 35 яшькә кадәрге гражданны яшьләр парламенты әгъзалары була ала.

6. Яшьләр парламенты конкурс нигезендә муниципаль берәмлек яшьләрен вәкилләккә органда депутатлар санына тигез санда тәкъдим итүче гражданнырдан төзелә;

7. Әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән яшьләр вәкилләреннән төзелә торган Яшьләр парламентының персонал составы Татарстан Республикасы территориясендә Яшьләр парламентын төзү буенча әлеге Нигезләмәгә кушымта булып торучы конкурс турындагы нигезләмә нигезендә үткәрелә торган конкурс нәтиҗәләре буенча билгеләнә.

8. Яшьләр парламенты составына Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламентының тиндәшле муниципаль берәмлек яшьләрен тәкъдим итүче әгъзалары керә. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзалары арасыннан тиешле муниципаль берәмлек яшьләрен тәкъдим итүче әгъзаларны Яшьләр парламенты составына кертү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

9. Яшьләр парламенты әгъзалары булып аларны яшьләр парламенты составына кертү көненә яше 35 кә кадәрге вәкилләккә орган депутатлары булырга мөмкин. Яшьләр парламенты составына вәкилләккә орган депутатларын кертү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

10. Яшьләр парламенты составына керергә ниятләве турындагы гариза вәкилләккә орган депутаты тарафыннан Яшьләр парламентына юллана.

11. Яшьләр парламенты әгъзасы вәкилләккә органда фракциягә ия фирка вәкиле (алга таба – фирка вәкиле) булырга мөмкин. Вәкилләккә органга сайлауларда тиешле фирка кандидатлары исемлеге составына кергән яшьләр парламенты

составына кертелгән көнне дә кертеп, 35 яшькә кадәр Россия Федерациясе гражданы фирка вәкиле була ала. Яшьләр парламенты составына фирка вәкилләрен кертү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

12. Яшьләр парламенты составына фирка вәкилен кертү фирка вәкиленен шәхси гаризасы һәм вәкиллекле органда тиешле фракциянең документаль рәсмиләштерелгән карары нигезендә Яшьләр парламенты Советы тарафыннан гамәлгә ашырыла. Яшьләр парламенты составына фирканың бер вәкиле кертелә.

13. Узган чакырылыш Яшьләр парламенты Советы, конкурс буенча сайланган вәкиллекле органда депутатлар санына тигез кеше санын, тиешле муниципаль берәмлек яшьләрен тәкъдим итүче Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзалары санын, вәкиллекле орган депутатлары һәм конкурстан тыш составка кертелгән фиркалар вәкилләрен исәпкә алган Яшьләр парламентының йомгаклау составын билгели һәм яшьләр парламенты әгъзаларының вәкаләтләрен раслый. Беренче чакырылыш Яшьләр парламентының йомгаклау санын билгеләү һәм аның әгъзаларының вәкаләтләрен раслау муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы Советы тарафыннан, ә ул булмаганда – вәкиллекле орган тарафыннан гамәлгә ашырыла.

14. Үз кандидатурасын тәкъдим иткән Яшьләр парламенты әгъзасы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, әлеге Нигезләмәнең 6 пункты нигезендә, Яшьләр парламенты әгъзасы итеп, тиешле исемлек буенча иң күп тавыш жыйган кандидат билгеләнә. Күрсәтелгән карар Яшьләр парламенты Советы тарафыннан 10 көн эчендә кабул ителә.

15. Әлеге нигезләмәнең 14 пунктында күрсәтелгән исемлектә, иң күп тавыш алган башка кандидатлар булмаган очракта, Яшьләр парламенты әгъзаларын сайлау әлеге Нигезләмә нигезендә конкурс уздыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

16. Конкурс нәтижеләре буенча Яшьләр парламенты әгъзалары саны әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында билгеләнгән санга туры килмәсә, яшьләр парламенты әгъзаларының житмәгән санын сайлау әлеге Нигезләмә нигезендә конкурс үткөрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

17. Яшьләр парламенты регламентында каралган очракларда Яшьләр парламенты әгъзасы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла.

IV. Яшьләр парламенты эшен оештыру

18. Яшьләр парламентының беренче утырышы алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты Советы тарафыннан (беренче чакырылыш Яшьләр парламентының беренче утырышы муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы Советы тарафыннан, ә ул булмаганда – вәкиллекле орган тарафыннан чакырыла).

19. Яшьләр парламентының беренче утырышын алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты рәисе ачып жибәрә (беренче чакырылыш Яшьләр парламентының беренче утырышын – муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы рәисе, ә ул булмаганда – вәкиллекле орган вәкиле).

20. Беренче утырышта Яшьләр парламенты әгъзалары ачык тавыш бирү юлы

белән Яшьләр парламенты әгъзалары арасыннан рәисне, рәис урынбасарларын, жаваплы сәркатипне сайлыйлар, Яшьләр парламенты Советы составындагы кеше санын тәгаенлиләр һәм аның әгъзаларын сайлыйлар, Яшьләр парламенты комиссияләрен төзиләр һәм аларның рәисләрен сайлыйлар. Яшьләр парламенты рәислегенә кандидатлар үз программаларын тәкъдим итәргә тиеш. Яшьләр парламенты рәисе урынбасарларының саны Яшьләр парламенты рәисе тәкъдими белән билгеләнә.

21. Яшьләр парламенты утырышы, әгәр анда яшьләр парламенты әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе катнашса, тулы хокуклы була.

22. Яшьләр парламенты үз эшчәнлегенә юнәлешләре буенча эшче һәм эксперт төркемнәре төзәргә, тәкъдимнәр эшләргә һәм кабул итәргә, аларны вәкиллеке органга һәм жирле үзидарә органнарына жиберәргә хокуклы.

23. Яшьләр парламенты карары, әгәр аның өчен Яшьләр парламентының сайланган әгъзалары, шулай ук Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты составына кертелгән тиешле муниципаль берәмлек яшьләрен, вәкиллеке орган депутатларын һәм фиркалар вәкилләрен тәкъдим иткән күпчелек тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

24. Яшьләр парламентын Яшьләр парламенты рәисе җитәкли, аның вәкаләтләре Яшьләр парламенты регламенты белән билгеләнә.

25. Яшьләр парламенты Советы:

1) Яшьләр парламенты һәм аның комиссияләре эшен оештыра һәм координацияли;

2) Яшьләр парламенты регламентын эшли һәм аны яшьләр парламенты раславына тәкъдим итә;

3) чираттагы елга Яшьләр парламентының эш планнарын эшли һәм аларны Яшьләр парламентына раслауга тәкъдим итә;

4) Яшьләр парламенты регламенты нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

26. Яшьләр парламенты комиссияләре үз эшләрен оештыра һәм Яшьләр парламенты утырышларында карау өчен үз функцияләренә ярашлы рәвештә тәкъдимнәр һәм карарлар проектларын әзерли.

27. Яшьләр парламенты эшендә Россия Федерациясе Федераль Җыены Дәүләт Думасы, Дәүләт Советы депутатлары, муниципаль берәмлекләргә вәкиллеке органнары депутатлары, шулай ук чакыру буенча Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары җитәкчеләре, муниципаль берәмлекләргә башкарма комитетлары вәкилләре, Татарстан Республикасы территориясендә эшләүче сәяси фиркалар һәм җәмәгать оешмалары җитәкчеләре, башка урындагы затлар катнаша ала.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль район Советы
каршындагы Яшьләр парламенты
турында Нигезләмәгә
кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАЛЫК БИСТӘСЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОН СОВЕТЫ КАРШЫНДАГЫ ЯШЬЛӘР ПАРЛАМЕНТЫН ТӨЗҮ БУЕНЧА КОНКУРС ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

I. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы каршындагы Яшьләр парламентын төзү буенча конкурс уздыруның гомуми принципларын һәм тәртибен тәгаенли (алга таба – конкурс).

2. Конкурс Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты (алга таба – Яшьләр парламенты) составын Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советында депутатлар (алга таба – вәкилләклә орган) санына тигез санда төзү максатларында уздырыла.

II. КОНКУРСНЫ ОЕШТЫРУЧЫ

3. Конкурсны оештыру һәм уздыруны оештыру комитеты (алга таба – Комитет) гамәлгә ашыра.

4. Комитет составы вәкилләклә орган, алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты вәкилләре (беренче чакырылыш Яшьләр парламентын төзү буенча конкурс үткәрелгәндә – муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органы каршындагы Иҗтимагый яшьләр палатасы вәкилләре), яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыручы муниципаль берәмлек башкарма хакимияте органы вәкилләре арасынан тигез нигездә төзелә.

5. Комитет составы, шул исәптән аның рәисе, алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән раслана (беренче чакырылыш Яшьләр парламентын төзү буенча конкурс уздыру комитетына карата – вәкилләклә орган каршындагы Иҗтимагый яшьләр палатасы карары белән, ә ул булмаганда – вәкилләклә орган тарафыннан). Комитеттагы кешеләр саны 3 тән дә ким була алмый.

6. Комитет:

1) конкурста катнашуга конкурсның Интернет челтәрендәге рәсми мәгълүмат ресурсы булган <http://molparlament.tatar> сайтта заявклар кабул итә (алга таба – мәгълүмати сайт);

2) конкурста катнашучылар белән үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра;

3) конкурска йомгак ясый;

4) әлеге Нигезләмәдә күздә тотылган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7. Комитет утырышы, әгәр анда Комитетның расланган әгъзаларының

яртысыннан артыгы катнашса, хокуклы дип санала.

8. Комитет карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, комитет рәисе тавышы хәлиткеч булып тора.

9. Комитет вәкаләтләре Яшьләр парламентының йомгаклау составы расланганнан соң туктатыла.

III. КОНКУРСНЫ ҮТКӘРҮ ШАРТЛАРЫ ҺӘМ ТӘРТИБЕ

10. Конкурсны игълан итү, шул исәптән аны үткәерү вакыты турында карар алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты тарафыннан кабул ителә. Беренче чакырылыш Яшьләр парламентын төзү буенча конкурс игълан итү, шул исәптән конкурсны үткәерү вакыты турында карар вәкиллекле орган каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы тарафыннан кабул ителә, ә ул булмаганда – вәкиллекле орган тарафыннан.

11. Конкурсны игълан итү турында карар, конкурсны үткәерү шартлары һәм сроклары турында мәгълүмат Комитет тарафыннан конкурсны мәгълүмати сайтта игълан итү турында Карар кабул ителгәннән соң биш эш көне эчендә урнаштырыла, шулай ук Интернет челтәрендәге вәкиллекле органның рәсми сайтында урнаштыру өчен жиберелә.

12. Яшьләр парламенты эгъзалыгына кандидатлар Яшьләр парламенты турындагы Нигезләмәнең 5 пункты белән билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш. Конкурста яшьләр парламенты эгъзалыгына кандидатлар буларак хөкем ителүе алынмаган (бетмәгән), шулай ук административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексының 20.3 һәм 20.29 маддәләрендә каралган административ хокук бозулар өчен административ жаваплылыкка тартылган (жәлеп ителгән) затлар катнаша алмый.

13. Конкурс этаплап уздырыла.

14. Конкурсның беренче этабы конкурста катнашырга теләк белдергән гражданнар тарафыннан гаризалар тапшыруны үз эченә ала.

15. Гаризалар электрон рәвештә мәгълүмати сайтка тапшырыла.

16. Гариза составына түбәндәгеләр керә:

1) алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән билгеләнгән форма буенча шәхси гариза (беренче чакырылыш Яшьләр парламенты составын формалаштырганда – вәкиллекле орган каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы карары белән, ә ул булмаганда – вәкиллекле орган тарафыннан);

2) кандидатның алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән билгеләнгән форма буенча тутырылган анкетасы (беренче чакырылыш Яшьләр парламенты составын формалаштырганда – вәкиллекле орган каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы карары белән, ә ул булмаганда – вәкиллекле орган тарафыннан). Анкетада конкурста катнашу өчен үз кандидатурасын тәкъдим иткән гражданның әлеге Нигезләмәнең 12 пунктында күрсәтелгән таләпләргә туры килү-килмәүне билгеләргә мөмкинлек бирүче мәгълүматлар мәжбүри рәвештә күрсәтелергә тиеш;

3) гражданның шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы.

17. Конкурста катнашу өчен гражданнар гаризалары турыдан-туры Комитет

тарафыннан кабул ителә.

18. Тапшырылган (жибәрелгән) гаризалар Комитет тарафыннан тикшерелә. Тикшерү нәтижәләре буенча Комитет гариза кабул итү һәм конкурсның киләсе этабында катнашуга рәхсәтнамә турында карар кабул итә. Киләсе этапта катнашуга рәхсәтнамә алучы Яшьләр парламенты әгъзалыгына кандидат статусын ала (алга таба – кандидат).

19. Конкурсның икенче этабы яшьләр парламенты составын төзү буенча конкурс нигезендә тавыш бирүгә яшьләргә жәлеп итү буенча кандидатлар катнашында чаралар үткәргән үз эченә ала.

20. Комитет кандидатлар катнашында үткәрелә торган чаралар исемлеген булдыра. Һәр кандидат үзе тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә торган кимендә бер чарада катнашырга тиеш. Кандидат чараларда катнашмаган очракта, Комитет аны конкурста катнашудан төшереп калдыра.

Кандидат үзен хуплату өчен законга каршы килми торган чараларны мөстәкыйль рәвештә үткәргән хокуклы.

21. Өченче этап кандидатлар өчен тавыш бирүне үткәрдән гыйбарәт.

22. Кандидатлар өчен тавыш бирү Интернет челтәре сайтында үткәрелә <https://open.tatarstan.ru/polls> (алга таба – тавыш бирү сайты).

23. Тавыш бирүдә Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче 14 яшьтән 35 яшькә кадәр булган Россия Федерациясе гражданны (алга таба – тавыш бирүдә катнашучы) катнаша ала.

24. Тавыш бирүдә катнашучы чикләнмәгән сандагы кандидатлар өчен тавыш бирергә хокуклы. Шулай ук вакытта муниципаль берәмлектән кандидат өчен бары тик Татарстан Республикасының тиндәшле муниципаль берәмлеге территориясендә яшәүче тавыш бирүдә катнашучы гына тавыш бирә ала.

25. Тавыш бирүдә катнашучы кандидатлар өчен бер генә тапкыр тавыш бирергә хокуклы.

26. Дүртенче этап конкурсның тавыш бирү нәтижәләрен ясауны һәм бастырып чыгаруны (игълан итүне) үз эченә ала.

27. Татарстан Республикасының тиндәшле муниципаль берәмлегендә иң күп тавыш жыйган кандидатлар конкурс жиңүчеләре дип таныла.

28. Тавыш бирү нәтижәләре <http://molparlament.tatar> мәгълүмат сайтында урнаштырыла.

29. Конкурсны уздыру срогы, шулай икәптән конкурсның һәр этабы сроклары конкурс уздыру турындагы карарда тәгаенләнә.